

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

روشهای ماهیگیری

رشته ناپوری

زمینه صنعت

شاخه آموزش فنی و حرفه‌ای

شماره درس ۲۹۱۴

۶۳۹/۲	ایران، عبدالمهدی
ر ۱۹۶۵ الف	روشهای ماهیگیری/ مؤلف: عبدالمهدی ایران. - تهران: شرکت چاپ و نشر کتابهای درسی
۱۳۹۳	ایران، ۱۳۹۳.
۷۸ ص.:	مصور. - (آموزش فنی و حرفه‌ای؛ شماره درس ۲۹۱۴)
	متون درسی رشته ناپوری، زمینه صنعت.
	برنامه‌ریزی و نظارت، بررسی و تصویب محتوا: کمیسیون برنامه‌ریزی و تألیف کتابهای درسی
	رشته ناپوری دفتر تألیف کتابهای درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش وزارت آموزش و پرورش.
	۱. ماهیگیری. الف. ایران. وزارت آموزش و پرورش. دفتر تألیف کتابهای درسی فنی و
	حرفه‌ای. ب. عنوان. ج. فروست.

همکاران محترم و دانش آموزان عزیز :

پیشنهادات و نظرات خود را درباره محتوای این کتاب به نشانی
تهران - صندوق پستی شماره ۴۸۷۴/۱۵ دفتر تألیف کتاب های درسی فنی و
حرفه ای و کار دانش ، ارسال فرمایند .

پیام نگار (ایمیل) info@tvoccd.sch.ir
وب گاه (وب سایت) www.tvoccd.sch.ir

وزارت آموزش و پرورش

سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی

برنامه ریزی محتوا و نظارت بر تألیف : دفتر تألیف کتاب های درسی فنی و حرفه ای و کار دانش

نام کتاب : روش های ماهیگیری - ۴۶۲/۵

مؤلف : عبدالمهدی ایران

آماده سازی و نظارت بر چاپ و توزیع : اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

تهران : خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن : ۰۲۱-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار : ۰۲۱-۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی : ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وب سایت : www.chap.sch.ir

رسام : صادق صندوقی

صفحه آرا : شهرزاد قنبری

طراح جلد : محمدحسن معماری

ناشر : شرکت چاپ و نشر کتاب های درسی ایران - تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخش)

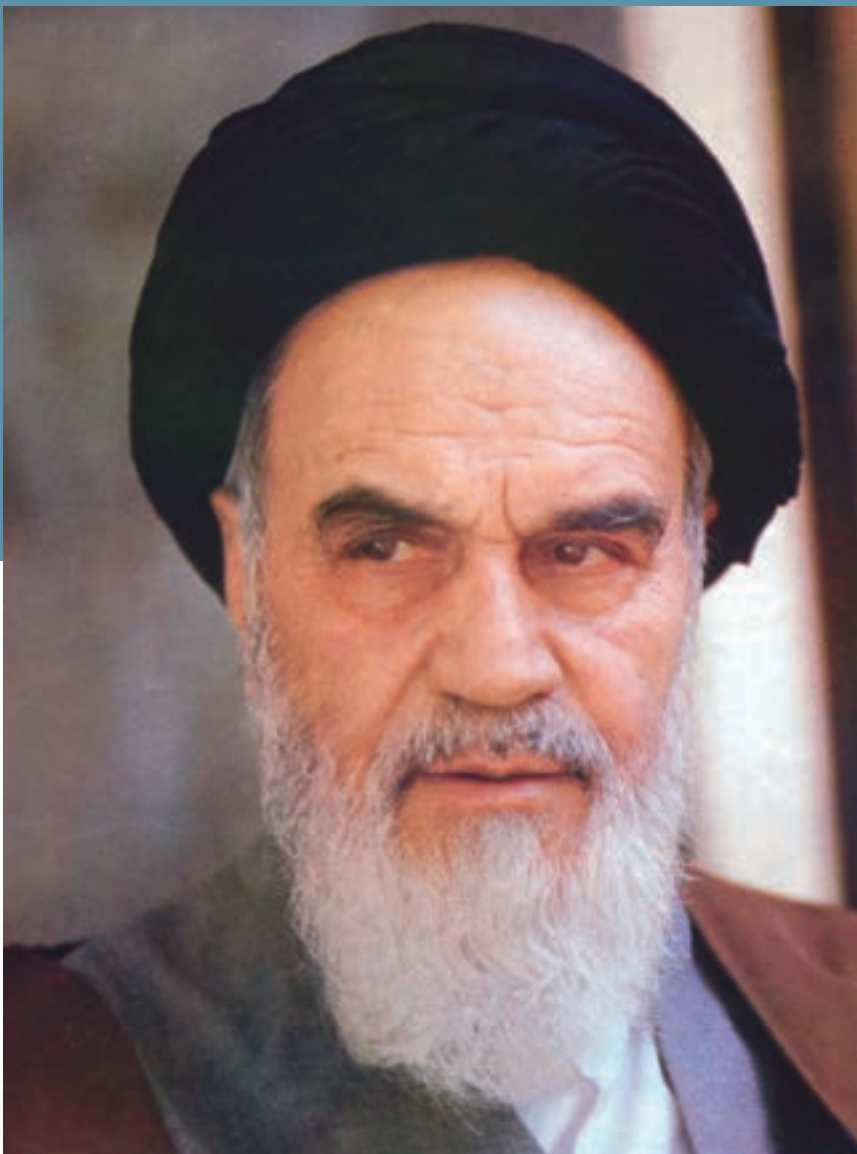
تلفن : ۰۲۱-۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار : ۰۲۱-۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی : ۱۳۹-۳۷۵۱۵

چاپخانه : شرکت چاپ و نشر کتاب های درسی ایران «سهامی خاص»

سال انتشار : ۱۳۹۳

حق چاپ محفوظ است .

شابک X-۱۱۲۰-۵-۹۶۴ ISBN 964-05-1120-X

شما عزیزان کوشش کنید که از این وابستگی بیرون آید و احتیاجات کشور خودتان را برآورده سازید، از نیروی انسانی ایمانی خودتان غافل نباشید و از اتکای به اجانب پرهیزید.

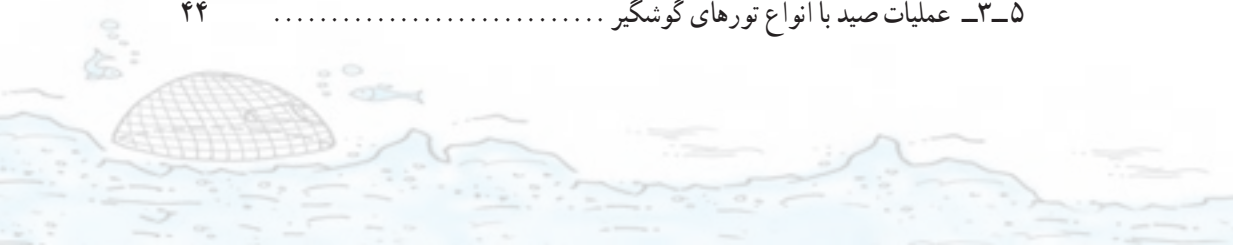
امام خمینی «قدس سرّه الشریف»

فهرست

۱	فصل اول : ماهیگیری با انواع تورهای ترال.....
۳	۱-۱- آشنایی با انواع تورهای ترال .....
۱۰	۱-۲- اهمیت ماهیگیری با تورهای ترال و مراحل صید.....
۱۱	۱-۳- اهمیت و نحوه نگهداری ابزار ماهیگیری پس از پایان یافتن صید .....
۱۲	۱-۴- درجه بندی و نگهداری صید ترال .....
۱۳	۱-۵- انجام عملیات صید با انواع تورهای ترال .....
۲۰	فصل دوم : ماهیگیری با انواع تورهای گردان پیاله ای (تورپرسین) .....
۲۱	۲-۱- انواع تورهای گردان پیاله ای .....
۲۳	۲-۲- اهمیت ماهیگیری با تورهای پیاله ای و مراحل صید .....
۲۷	۲-۳- اهمیت و نحوه نگهداری ابزار ماهیگیری پس از پایان یافتن صید .....
۲۸	۲-۴- درجه بندی و نگهداری صید تورهای گردان پیاله ای .....
۲۹	۲-۵- عملیات صید با انواع تورهای گردان پیاله ای .....
۳۵	فصل سوم : ماهیگیری با انواع تورهای گوشگیر .....
۳۶	۳-۱- آشنایی با تورهای گوشگیر .....
۳۹	۳-۲- اهمیت ماهیگیری با تورهای گوشگیر و مراحل صید .....
۴۲	۳-۳- اهمیت و نحوه نگهداری ابزار تورهای گوشگیر پس از پایان یافتن صید .....
۴۳	۳-۴- درجه بندی و نگهداری صید .....
۴۴	۳-۵- عملیات صید با انواع تورهای گوشگیر .....

۴۷	..... فصل چهارم : ماهیگیری با انواع رشته قلاب ها
۴۸	..... ۴-۱- آشنایی با انواع رشته قلاب ها
۵۰	..... ۴-۲- اهمیت ماهیگیری با انواع رشته قلاب ها و مراحل صید آنها
۵۳	..... ۴-۳- اهمیت و نحوه نگهداری انواع رشته قلاب ها پس از پایان یافتن عملیات صید
۵۳	..... ۴-۴- درجه بندی و نگهداری صید رشته قلاب ها
۵۴	..... ۴-۵- مراحل صید با انواع رشته قلاب ها
۶۱	..... فصل پنجم : ماهیگیری با انواع تورهای کششی ساحلی
۶۲	..... ۵-۱- آشنایی با انواع تورهای کششی ساحلی
۶۴	..... ۵-۲- اهمیت ماهیگیری با انواع تورهای کششی ساحلی و مراحل صید با آنها
۶۵	..... ۵-۳- اهمیت و نحوه نگهداری تورهای کششی ساحلی پس از پایان عملیات صید
۶۶	..... ۵-۴- درجه بندی و نگهداری صید تورهای کششی ساحلی
۶۶	..... ۵-۵- عملیات صید با انواع تورهای کششی ساحلی
۷۰	..... فصل ششم : ماهیگیری با انواع تورهای ثابت ساحلی
۷۱	..... ۶-۱- آشنایی با انواع تورهای ثابت ساحلی
۷۵	..... ۶-۲- اهمیت ماهیگیری با انواع تورهای ثابت ساحلی و مراحل صید
۷۶	..... ۶-۳- اهمیت و نحوه نگهداری تورهای ثابت ساحلی پس از پایان یافتن عملیات صید
۷۶	..... ۶-۴- درجه بندی و نگهداری صید تورهای ثابت ساحلی
۷۷	..... ۶-۵- عملیات صید با انواع تورهای ثابت ساحلی
۸۰	..... فصل هفتم : ماهیگیری با انواع قفس های صید
۸۱	..... ۷-۱- آشنایی با انواع قفس های صید

۸۴	..... ۷-۲ اهمیت ماهیگیری با انواع قفس های صید و مراحل آن
۸۵	..... ۷-۳ اهمیت و نحوه نگهداری انواع قفس ها پس از پایان یافتن صید
۸۵	..... ۷-۴ درجه بندی و نگهداری صید قفس ها
۸۶	..... ۷-۵ عملیات ماهیگیری با انواع قفس های صید
۸۹	..... واژه نامه انگلیسی - فارسی
۹۲	..... فهرست مراجع

مقدمه

ماهگیری نوعی از تولید اولیه است که تاریخچه آن به ظهور انسان بر روی کره زمین برمی گردد. گمان می رود ماهگیری را انسان های اولیه نیز که پیش از انسان هموساپینس می زیسته اند، تجربه کرده باشند. از این انسان ها بقایایی شامل استخوان های ماهی و ابزارهای سنگی با شکل های ساده، در شمال تانزانیا کشف شده است. به نظر می رسد که این ابزارهای سنگی برای کشتن ماهیان مورد استفاده قرار می گرفته است. این قطعات سنگی در واقع ابزارهای صید اجداد انسان های فعلی محسوب می شوند.

ماهیان خود یکی از مهمترین فرآورده های اکوسیستم های آبی هستند اما تصور اینکه بشر اولیه می توانسته به میزان چشمگیری از این ذخایر بهره مند گردد، نادرست است؛ زیرا سرعت حرکت بسیاری از این آبزبان در حدی است که امکان گرفتن آنها با دست برای بشر غیرممکن است؛ به نظر می آید که بشر اولیه به طور عمده بخشی از ذخایر آبزبان را که ثابت یا کم تحرک بوده اند، مورد بهره برداری قرار می داده است. در این زمینه می توان به آبزبانی از قبیل گیاهان دریایی، صدف ها، کرم ها، سخت پوستان و کیسه تنان اشاره کرد.

با افزایش جمعیت و نیاز به فرآورده های دریایی، بشر می بایست به فکر ایجاد راه هایی برای بالا بردن توانایی خود در زمینه تأمین هرچه بیشتر مواد غذایی باشد. به این ترتیب، خلاقیت های بشر شکل گرفت و تا آن حد تکامل یافت که بسیاری از گونه های را که صید آنها غیرممکن می نمود، به راحتی به دام انداخت. ساخت ابزارهای ابتدایی و ساده صید در واقع پایه ای برای ابزارهای مدرن فعلی بود. اکنون ابزارهای صید در جهان به حدی متنوع هستند که توصیف و ذکر آنها نه تنها در حوصله این دوره نیست، بلکه مستلزم تألیف چندین جلد کتاب مفصل و صرف وقت فراوان است. ما در این کتاب می کوشیم روش های عمده صید در جهان و به ویژه در آب های کشورمان را معرفی و تشریح کنیم. این روش ها انواع روش های صید تعقیبی (فعال) و انتظاری (غیرفعال) را شامل می شود.

نگاهی به صید جهانی

براساس آخرین آمار منتشر شده از طرف سازمان خواروبار جهانی و کشاورزی F.A.O، مجموع صید جهانی در سال ۱۹۹۰ بالغ بر ۷۰۰، ۲۴۵، ۹۷۰ تن بوده است. این رقم در مقایسه با صید سال ۱۹۸۰، نزدیک به ۳۴/۸ درصد رشد انسان را نشان می‌دهد. بخش اعظم این رقم را صید در آب‌های دریای شامل می‌شود. در حدود ۱۲ درصد از کل صید جهانی متعلق به صید در آب‌های شیرین است.

هدف کلی

پس از پایان این کتاب، هنرجویان می‌توانند انواع روش‌های ماهیگیری

را شناسایی کنند.

